

3. Довгань Л.І. Формування мотивації вивчення іноземної мови студентів немовного вищого навчального закладу. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія.* 2009. Вип. 26. С. 95-98.

Руцишин Надія Михайлівна,

*доктор економічних наук,
професор кафедри фінансів, економічної безпеки,
банківської справи та страхового бізнесу;*

Козак Анастасія Русланівна,

*здобувач вищої освіти спеціальності “Фінанси,
банківська справа та страхування” ОПП “Фінанси,
банківська справа та страхування”;
Львівський торговельно-економічний університет*

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ

Безробіття являє собою явище за якого певна частка населення не має змоги реалізувати своє право на працю та винагороди (заробітної плати) як джерела існування. Кожна країна зацікавлена у низькому рівні безробіття та високій зайнятості робочої сили, але жодне суспільство не може забезпечити роботою всіх працездатних. Безробіття – одна з найбільших проблем, з якою стикається населення України. Основними причинами виникнення цього феномену є:

- ✓ повномасштабне вторгнення росії на територію України,
- ✓ міграція населення у прифронтових регіонах,
- ✓ відсутність відповідних економічних умов, для застосування робочих своїх навичок у продуктивній роботі за гідну плату,
- ✓ неефективне використання робочої сили у минулому.

Це явище вважається як соціальною, так і економічною проблемою. Виникнення безробіття має безліч негативних наслідків:

- ✓ посилення соціальної напруги,
- ✓ збільшення кількості осіб з психічними розладами,
- ✓ зменшення надходжень податків,
- ✓ падіння ВВП,
- ✓ зменшення життєвого рівня населення,
- ✓ зростання витрат на допомогу безробітним,

- ✓ поділ суспільства за соціальними групами,
- ✓ загострення криміногенної ситуації.

Через війну в Україні, за даними Міжнародної організації праці, було втрачено близько 5 млн робочих місць, що у довоєнний період становить 30 % зайнятості. Проте, дані не повністю показують ситуацію, адже багато безробітних не є зареєстрованими й значна частина населення покинула країну. Водночас кількість вакансій поданих в Державну службу зайнятості сягає 25,1 тис. од., що на 65 % менше у порівнянні з аналогічним періодом у 2021 р. (71,8 тис. од.) [1].

Станом на 1 липня 2022 року через суттєву різницю між пропозицією та попитом робочої сили, приблизно, на одне вільне робоче місце претендувало 13 безробітних, коли на відповідну дату 2021 року – 5 осіб.

У загальній сумі, станом на 1 травня 2022 року, зареєстрованих безробітних жінок було більше – 61 %. Значна частина безробітних зареєстрована віком 34-44 роки – 29 % та 45-55 років – 28 % (рис. 1).

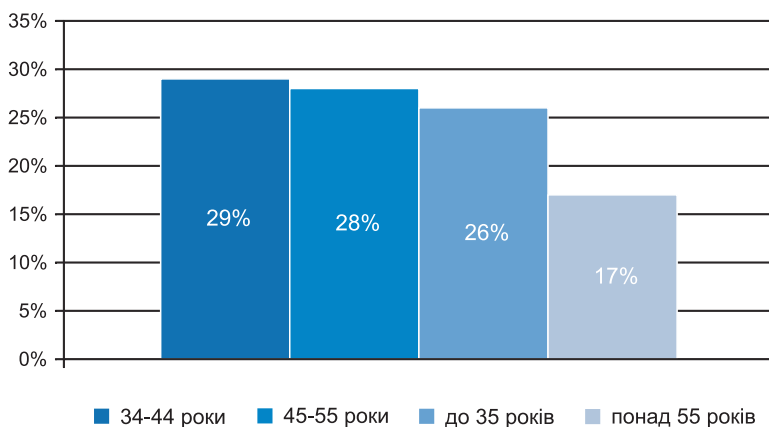

Рис. 1. Структура безробітних за віком в Україні станом на 1 травня 2022 р.

Джерело: складено на основі [2]

Також змінились сфери діяльності незайнятих осіб (рис. 2). До початку війни більшість осіб були зайняті у сфері торгівлі – 19 %, у сільському, лісовому та рибному господарстві – 16 %, у сфері державних управлінь, обороні та обов’язкового соціального страхування – 15 %, у переробній промисловості – 14 %, в інших сферах діяльності – 36 %.

Рис. 2. Сфери діяльності зареєстрованих безробітних до початку повномасштабної війни в Україні у 2021 році, %

Джерело: складено на основі [2]

Проте, сьогодні основу частину діяльності посідає сільське господарство – 39% (рис. 3), яке складає значний відсоток усієї структури зайнятості населення в порівнянні з 2021 роком, переробна промисловість та сфера торгівлі займають по 12%, галузь оборони та державного управління – 11%. Інші сфери діяльності охоплюють 26% від усієї структури зайнятості.

Рис. 3. Сфери діяльності зареєстрованих безробітних після повномасштабного вторгнення в Україну у травні 2022 року, %

Джерело: складено на основі [2]

За прогнозом Міжнародної організації праці, якщо негайно припинити військові дії, можна швидко відновити 3,4 млн робочих місць, що скоротить безробіття до 8,9 %. Проте, за умови продовження війни втрата робочих місць досягне 7 млн осіб або 43,5 % [1].

На цей момент підприємства майже усіх сфер планують скоротити персонал до третини, що ускладнить ситуацію на ринку праці.

Проаналізувавши сучасний стан безробіття в умовах війни, можна зробити висновок, що основною проблемою є активні бойові дії на території України та незбалансованість попиту і пропозиції робочої сили. Саме тому держава веде активну політику врегулювання даної ситуації. Центральна та місцева влада з початку війни намагаються допомогти тимчасово безробітним і стимулювати працевлаштування. У квітні був ухвалений Закон “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо деяких питань функціонування сфер зайнятості та загальнообов’язкового державного соціального страхування на випадок безробіття в період воєнного стану”, який спрощує процедуру отримання допомоги та статусу безробітного [3]. Також вагомим кроком держави було ухвалення закону про нестандартні форми зайнятості, тобто фриланс, згідно з яким працівник може легально поєднувати роботу на кількох підприємствах і мати базові соціальні гарантії. Важливим нововведенням стала програма компенсації витрат на оплату праці внутрішньо переміщеним особам. За кожну працевлаштовану внутрішньо переміщену особу держава надає 6,5 тис грн. Таку допомогу учасники отримують впродовж 2 місяців. За даними Мінекономіки, станом на липень, близько 9 тис осіб вже працевлаштовані, а роботодавці отримали понад 37,3 млн грн.

Значним кроком для підтримки економіки є розвиток бізнесу, що несе за собою створення нових робочих місць. Для заохочення безробітних громадян відкривати власну справу, уряд розпочав реалізацію проекту з грантової безповоротної підтримки нових бізнесів. Він отримав назву “є Робота”. Основним завданням програми є створення нових робочих місць, а також можливість оформлення заяв на отримання грантів онлайн, через “Дія”. Програма охоплює декілька проектів в різних сферах. У серпні було подано близько 8 тис заяв [4].

Сектор для подальших дій із працевлаштування громадян є ще досить великим. Одним із таких аспектів є збільшення попиту на робочу силу шляхом створення державних замовлень з важливих напрямків. Наприклад, предметом замовлень можуть бути ремонтно-відновлювальні роботи, розбирання завалів, будівництво доріг, захисних споруд, мостів, шкіл, лікарень, вантажні, сільськогосподарські роботи тощо.

Змінити ситуацію можна і завдяки державного сектору економіки, а саме збільшувати обсяги виробництва на підприємствах енергетики, оборонного сектору та інших важливих галузей.

Список використаних джерел

1. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/mizhnarodna-orhanizatsiia-pratsi-mop/>
2. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час дії воєнного стану: Закон України від 8 липня 2010 р. № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2220-20/>
4. Інформаційне агентство УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/static/contacts>

Савенко Тетяна Дмитрівна,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов,

Національна академія статистики, обліку та аудиту;

Савенко Олександр Миколайович,

професор кафедри PR та журналістики

Київського національного університету культури і мистецтв;

Гаврисевич Анна Сергіївна,

завідувач відділом по роботі з іноземними громадянами,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

УДОСКОНАЛЕННЯ ШЛЯХІВ І МЕТОДІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ

Важливим напрямом перебудови процесу навчання у виші є удосконалення програм курсів дисциплін з метою покращення та прискорення мовно-мовленнєвої підготовки інофонів до занять на I курсі. У зв'язку з цим велике значення набуває акцентація та генералізація змісту матеріалу, яка реалізується на практиці шляхом узагальнення та систематизації знань.